

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. +48 22 505 25 00, + 48 22 505 25 01, fax +48 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.adwokatura.pl

UCHWAŁA NR 110/2019

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej

dnia 22 lutego 2019 r.

Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej wyraża stanowczy sprzeciw wobec nieprawdziwych i społecznie szkodliwych wypowiedzi przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, w tym w szczególności stwierdzenia, jakoby poprzedni Minister Sprawiedliwości wprowadził „/.../ nawet tysiąc procent podwyżek za usługi radcowskie i adwokackie”, przedstawionych podczas debaty sejmowej nad wnioskiem o votum nieufności dla Ministra Sprawiedliwości w dniu 20 lutego 2019 roku.

System ustalania wysokości zwrotu kosztów pomocy adwokackiej nie ulegał zasadniczym zmianom na przestrzeni ponad dwudziestu lat, zaś wprowadzane w różnych okresach modyfikacje nie prowadziły do podwyższenia wartości zasądzanego na rzecz stron procesu zwrotu poniesionych kosztów pomocy adwokackiej. W wielu wypadkach ustalone w rozporządzeniu wartości nie pokrywają ponoszonych przez adwokata kosztów czynności technicznych, nie mówiąc już o minimalnym chociażby wynagrodzeniu. Obowiązujące aktualnie stawki rzędu kilkuset złotych za prowadzenie sprawy w danej instancji niejednokrotnie nie pozwalają nawet na pokrycie kosztów prowadzenia sprawy.

Warto przypomnieć, że Minister Sprawiedliwości jest ustawowo zobowiązany do ustalenia zasad obliczania kosztów zastępstwa procesowego, których wysokość powinna uwzględniać rodzaj i charakter sprawy, stopień jej skomplikowania oraz wymagany dla rzetelnego jej poprowadzenia nakład pracy adwokata. W wielu wypadkach obowiązujące w tym zakresie przepisy nie spełniają żadnego ze wskazanych wyżej ustawowych wymogów, określając stawki stanowiące podstawę zwrotu kosztów procesu na symbolicznym poziomie. Tak ukształtowany system godzi w istocie w prawa obywateli w zakresie dostępu do wymiaru sprawiedliwości.

Koszty zastępstwa procesowego i pomocy adwokackiej zasądzane na rzecz strony wygrywającej proces stanowią w istocie prawo obywatela do żądania zwrotu poniesionych wydatków. To ważny instrument systemu wymiaru sprawiedliwości, stanowiący element prawa do sądu.

Zmiana wysokości zasad określania zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, o której wprowadzenie od lat wnosi Naczelna Rada Adwokacka, to w rzeczywistości dążenie do stworzenia gwarancji dostępu obywatela do sądu i wymiaru sprawiedliwości. Zwrot kosztów pomocy adwokackiej dokonywany jest bowiem na rzecz korzystającej z pomocy prawnej strony procesu, nie zaś na rzecz adwokata. Niewłaściwe ukształtowanie zasad ustalania wysokości zwrotu poniesionych przez strony kosztów pomocy prawnej ogranicza dostęp obywatela do sądu, pozbawiając go możliwości uzyskania zwrotu realnie poniesionych na pomoc prawną wydatków, co niejednokrotnie oznacza brak możliwości skorzystania z takiej pomocy i zamknięcie drogi do sądu. Warto również pamiętać, że nadmierny

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. +48 22 505 25 00, + 48 22 505 25 01, fax +48 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.adwokatura.pl

formalizm postępowania przed sądem, wymagający profesjonalnej wiedzy prawniczej, pogłębiany przez

proponowane aktualnie zmiany w prawie, sprawia, iż brak możliwości uzyskania realnego zwrotu kosztów pomocy prawnej pozbawia znaczną część obywateli dostępu do sądu i wymiaru sprawiedliwości. Debata dotycząca stawek określających wysokość zwrotu kosztów zastępstwa procesowego jest w istocie debatą o zakresie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, nie zaś debatą o wysokości przychodów uzyskiwanych przez adwokatów.

W tym kontekście przedstawione w ramach debaty sejmowej nad votum nieufności dla Ministra Sprawiedliwości stwierdzenia przedstawicieli Jego resortu uznać należy za nierzetelne i niezgodne z rzeczywistością.

Mając na uwadze konstytucyjne prawo obywatela do sądu oraz dostępu do wymiaru sprawiedliwości Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej po raz kolejny apeluje do Ministra Sprawiedliwości o podjęcie prac nad zmianą systemu ustalania wysokości zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz określenie wysokości stawek na poziomie gwarantującym obywatelom możliwość korzystania z profesjonalnej pomocy i realizację prawa do sądu.

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
(*Jacek Trela*)
Adw. Jacek Trela